

Per a en Jordi Arbonès,
d'un anònim d'aquesta merda de final
del segle XX.

=====

(Notes escrites en paper verjurat,
robat a en Jordi Fujol.)

13 de desembre 1953

Premi Joanot Martorell:

Josep M^e Espinàs, 3 vots amb "Com ganivets o flames", i Manuel de Pedrolo, 2 vots amb "Un de nosaltres".

1954. Premi Joanot Martorell: "Estrictament personal" de M. de Pedrolo.

Premi Sant Jordi 1960

Pedrolo hi participa amb "Cendra per Martina" i amb "Tants interlocutors a Bassera".

Premi Sant Jordi 1961

Pedrolo hi participa amb "Els còdols trenquen l'aigua" i "Si són roses floriran".

1207

=====

CITA DE NARRADORS. (Pàg. 119)

...
"Informació privada". (1956) Inèdita.
 ...

¿Potser reconstruïda, passà a ser
 "EXEMPLAR D'ARXIU. ..."? Em sembla que
 dins l'"embalum pedrolià" encara no classi-
 ficat, hi ha alguna prova que ho avala;
 però amb plena fidelitat no podria assegu-
 rar-ho.

=====➔

Sobre "Tants interlocutors a Bassera".

Referència a pàg. 220 de "Rellegir Pedroló"
(Text de Maria Ginés), i transcripció a pàg. 7
de l'article:

Als "Blocs 1988-1990", publicats, no he
trobat cap referència a la manifestació de la
Maria Ginés, quan diu: ..."En un altre moment
~~minquè~~ escriu que l'ha llegida i que va ser
massa dur en rebutjar-la i acaba dient: ja mi-
raré que en faré".

No hi ha cap motiu per no fer confiança a
la Maria Ginés, però aquesta "comunicació" d'en
Pedroló, possiblement existent, encara roman
inèdita com a publicació.

Hi ha encara pendent de publicació, el
"Bloc 1987". Deu ésser allí?

(D'una carta d'en Pedroló a en Rafael Tasis)

Tàrraga, 23 juliol, 1954

... ..

Estic acabant de posar en net la novel·la que vaig escriure aquest hivern.
"Temps a part" és el títol, probablement definitiu. No crec que us agradi tant com les altres que em coneixeu. I no perquè jo la consideri inferior, tot el contrari, sinó perquè en aquesta no hi ha un argument ben treballat, encara que l'estudi del personatge a través de tot el que li passa pel cap en el transcurs d'una hora...

Tot i que en Pedroló considerava "Temps a part", com a títol definitiu -diu ell- de la novel·la, aquesta acabà dient-se "Estrictament personal", datada a:

Barcelona, 23 de març -23 d'abril, 1954

Referència a "Acte de violència".
=====

"QUART CREIXENT", núm. 3 - Desembre 1957

Pàg. 11 - Fragment de l'assaig, "L'OBRA NARRATIVA DE MANUEL DE PEDROLO", per Rafael Tasis.

... ..

Com que he declarat públicament i solemne, en alguna banda, que jo considerava que Manuel de Pedrolo era "la revelació d'aquests darrers vint anys en el camp de la novel·la catalana" i que "probablement, haurà d'ésser considerat com el novel·lista més important que s'hagi donat a Catalunya després de Narcís Oller", vull dir que, tres anys després d'haver-la escrita, mantinc aquesta afirmació, basada en la lectura de l'obra inèdita com a novel·lista del recent guanyador del premi "Víctor Català". Gran part d'aquesta obra segueix inèdita, i em sap greu, perquè no sols contribuïria a demostrar la justícia del meu entusiasme, sinó també a augmentar el nombre dels lectors i admiradors de Manuel de Pedrolo i, de passada, el de compradors de llibres catalans. Em limitaré a parlar dels nou llibres publicats, sense fer un judici global d'una obra que està, altrament, en constant "devenir" i que revela, en la seva afanyosa recerca de la dificultat i la varietat, una gran exigència creadora. Abans, però, he de dir que, estant anunciada la publicació d'"Acte de violència" a una prestigiosa col·lecció de Perpinyà, lamento que diverses circumstàncies ens ~~privin~~ privin de veure en llibre "Els còdols trenquen l'aigua", "Cendra per Martina", "Un de nosaltres" i "Una selva com la teva", que són, per mi, les millors de les novel·les que fins ara porta escrites Manuel de Pedrolo.

Les obres analitzades per en Tasis en aquest assaig són:

"El premi literari i...", "Es vessa una sang fàcil", "Mister Chase, podeu sortir", "Estrictament personal", "Domicili provisional", "Un món per a tothom", "Les finestres s'obren de nit", "Crèdits humans" i "Violació de límits".

Referències a "Acte de violència".

PONT BLAU. (Fragments de les pàgines d'anuncis de,
Ramon Fabregat. - "Difusora del Llibre".)

Núm. 42 - Abril 1956

BIBLIOTECA A TOT VENT.

... ..

De pròxima publicació:

98 "Acte de violència", de Manuel de Pedrolo.

Núm. 60 - Octubre 1957

ACABEN D'APAREIXER

... ..

Joan Garrabou: EL MAR ESCOLTA.

Fròleg de Manuel de Pedrolo.

Volum 98 de la Biblioteca "A tot vent".

Núm. 65 - Març 1958

BIBLIOTECA A TOT VENT

... ..

De pròxima publicació:

"Acte de violència", de Manuel de Pedrolo.

... ..

(Darrera notícia.)

XALOC, núm. 2 - Juliol-agost 1964

EDICIONS PROA i BIBLIOTECA A TOT VENT

... ..

D'aparició pròxima:

"Homes i ratolins", de John Steinbeck. (Trad. M. de Pedrolo).

... ..

EL TEMPS: 16 al 21 de novembre de 1987. Núm. 178

(pàg. 98) Manuel de Pedrolo. Dietari. Bloc 86

...
Agost. Dia 23

Inesperadament, en un gran armari de paret que no hauria hagut d'obrir, perquè els papers que s'hi amunteguen ja estan prou ben desats mentre ningú no es decideixi a classificar-los, em trobo amb l'original de "Tants interlocutors a Basera". Em pensava que l'havia destruït, com "Els còdols trenquen l'aigua", "Visita a la senyora Soler", "El cor a la boca", (1) l'autèntic "Acte de violència" i algun altre, però ara sembla prou clar que només vaig esquivar les còpies, potser cregut que l'original, ple de correccions, ja no existia. Em quedo sense saber que fer, però em sento prou encuriosit per decidir, a la fi, que bé paga la pena de rellegir-lo abans de liquidar-lo. No ho faré pas ara, tanmateix, sinó més endavant, potser l'estiu vinent. I si mentrestant em mor, la recomanació és aquesta, Adelaís: esquinça'l. Una volta el vaig desaprovar, i de segur que ho tornaré a fer si el rellegeixo.

(1) Aquí, en Pedrolo, confon el títol "El cor a la boca", amb una altra novel·la que encapçalà amb "El cor a la mà", aquesta, sí "perduda".

"El cor a la boca" -inicialment titulada "Només aquí, o enlloc"- no fou destruïda, i aparegué publicada per "Galba Edicions", el novembre de 1976, amb el nou títol de "Perquè ha mort una noia".

Aquesta novel·la està datada a: Tàrrega, juny-juliol 1958.

=====➤

"EL COR A LA MÀ".

L'argumentació d'aquesta novel·la,
forma el cos bàsic de "DES D'UNS ULLS DE DONA".

La frase que serví per a donar
títol a la novel·la inicial, apareix en un paràgraf de la
pàgina. 202 de "DES D'UNS ULLS DE DONA":

Pàg. 202 -... Però l'adulteri
tenia un costat trist, la mentida, i ella no hi estava avesada,
sempre havia anat amb el cor a la mà.

VINT-I-CINC ANYS DE LA LLETRA D'OR.

A cura de Josep Fallé.

Edicions 62. (Maig de 1980)

Pàg. 107

"Els còdols trenquen l'aigua de manuel de pedrolo, tres vots!", si busqués bé, podria escriure quin dia, quin any, vaig sentir, vam sentir, una veu a través d'un micro que deia aquestes paraules. Però el dia i l'any no tenen massa importància. Era un dels primers anys del Premi Joanot Martorell i probablement el primer any que veia públicament -un públic reduït, és clar- la concessió d'un premi de novel·la catalana.

En un dels enfonys de la Casa del Libro (abans Catalònia) ens servien un sopar o un cafè i tots, a consciència, jurat, públic, escriptors, editors, representàvem la comèdia de la normalitat.

Algú va dir:

-Manuel de Pedrolo? Qui és?

-No ho sé.

-Deu/ ser un pseudònim, va dir algú.

-Pedrolo? On s'és vist que algú es digui Pedrolo?

-Almenys es digués Pedrol o Pedrola...

-Ve de pedra, és clar.

El cert és que el nom i aquell algú que s'amagava rera el nom era absolutament desconegut, i érem tan pocs i era tan fàcil conèixer qui es llançava a l'aventura d'escriure.

El títol, per altra banda, rimava bé amb el nom desconegut de l'autor. Els còdols trenquen l'aigua. Quina idea! Els còdols no fan res, són allí, quietes, les pedres no es mouen ni actuen. O potser sí que actuen per passiva, precisament perquè no es mouen i l'aigua s'esberla en topar-hi.

Pàg. 108

Tinc la impressió que el títol i el nom van sonar diverses vegades en els anys successius, fins que en Manuel de Pedrolo ja no era una sorpresa i guanyava el Premi Joanot Martorell però amb una altra novel·la.

"Els còdols trenquen l'aigua" no s'editarà mai. Potser només l'han llegida un grapat de persones, entre elles els censors que la van prohibir. Un bon dia en Manuel de Pedrolo va decidir que ja en tenia prou d'aquella novel·la primerenca i la va llençar. És clar que no va ~~poter~~ poder llençar els exemplars que potser encara existeixen en els magatzems de la censura, si és que la censura ha guardat originals. Si els guardessin tots, serien uns magatzems immensos, car, recordo, els n'havies d'enviar dos exemplars. Algú més la devia llegir, a part els membres del ~~jurat~~ jurat del Premi Joanot Martorell, que li atorgaven uns vots però no es decidien a donar-li el premi. I en Rafael Tasis, que es va inventar allò: que l'obra de Manuel de Pedrolo era com un iceberg. I jo.

~~Era una obra que estava segura~~ Però jo no n'estic massa segura. La meva "Introducció a l'obra narrativa de Manuel de Pedrolo" diu: (1)

"Els còdols trenquen l'aigua", presentada l'any 1951 al Joanot Martorell, va atreure l'atenció dels membres del jurat per la força i la intensa evocació de la vida que revela. En aquesta novel·la Manuel de Pedrolo no ha aconseguit encara tot el que és capaç de fer, però hi és evident la seva deliberada intenció. Defuig l'exposició històrica i tracta de captar, en instants fugitius, la realitat viscuda".

De seguida parlo de "Cendra per Martina", també inèdita en aquell moment. En parlo amb molta més detenció. Potser perquè la novel·la, que va ser editada molts anys més tard, exactament el 1965, m'agradava més, o potser en Pedrolo ja no em va donar a llegir "Els còdols...", i no formava part del gros embalum de textos macanografiats que vaig utilitzar per al meu treball? Jo tinc com una remota idea que sí que la vaig llegir i que poso en boca del jurat els meus comentaris,

(1) Final pàg. 86, inici 87 de "Cita de narradors".

Pàg. 109

amb la finalitat, sens dubte, de donar-hi més autoritat, però no ho juraria.

"Els còdols trenquen l'aigua" no és l'única novel·la que el novel·lista va llençar al cove. Condemnades a l'oblit absolut n'hi ha quatre més:

"El cor a la mà".

"Tants interlocutors a Basera".

"Acte de violència". (No confondre amb una altra obra que es va emparar del títol de la novel·la ja inexistent.)

"Visita a la Senyora Soler".

Sembla una broma tot això que estic dient, però no ho és. Que un novel·lista llenci per la borda cinc novel·les en el transcurs del seu viatge literari ens ha de conduir a la reflexió. La més còmoda de les conclusions és dir, simplement, "no li agradaven". Les va escriure, les va guardar una temporada, les va tornar a llegir i es digué: "Té, ara no m'agraden!" Però no és tan senzill com això. Perquè ni Pedrolo, ni tu, ni jo sabrem mai si la decisió de no publicar mai "Els còdols trenquen l'aigua" va ser justa o no ho va ser. Ni sabrem mai fins a quin punt era necessària per entendre els elements essencials de l'obra pedroliana, suposant que algú es decidís a fer un treball seriós, exhaustiu, profund sobre un dels més impressionants escriptors d'aquest segle. Per altra banda no deixa de ser curiós que, en el nostre segle, quasi ridículament avariciós de documents escrits -mireu, si us plau, al vostre voltant i veureu com la majoria dels lletraferits publiquen el més lleu esternut literari que han fabricat-, no deixa de ser curiós, dic, que un home tan explícit, tan reflexiu, tan honestament responsable de les paraules que escriu, decidís desfer-se de cinc novel·les. Cinc novel·les que ningú no va llegir impreses, que no va tenir cap crítica ni adversa ni encomiàstica, és a dir que no van tenir resposta i és, per tant, com a producte d'un enigmàtic soliloqui que sabem que van ser condemnades.

(El text de la pàg. 110, no ve al cas per la qüestió
que ara es garbella.)

Pàg. 111

... ..

No llegirem mai les novel·les condemnades de Manuel de Pedrolo.

O, potser sí. Potser algun autèntic investigador de la nostra literatura, vés a saber si anglès o alemany, ~~forçat~~ sense l'esperit miserabilista que la misèria engendra, furgarà en els arxius -suposant que existeixin- de la molt abominable censura espanyola, i trobarà aquells exemplars mecanografiats, alguns d'ells amb notes al marge del furiós censor, i farà una tesi doctoral d'aquelles farcides de notes a peu de pàgina. La tesi potser es titularà: "Cinc novel·les (ECTL`A. ECAIM. TIAB. ADV. VALSS.) al marge de l'obra narrativa de Manuel de Pedrolo.

Maria Aurèlia Capmany.

PEDROLO PERILLÓS ? (1ª edició.)

Pàg. 35.

... ..

Pedrolo. - Abans d'"Elena" hi ha, o hi havia, dues nove·les. Una d'elles la vaig escriure a Valladolid i encara la conservo. És l'única que ~~he~~ he escrit a mà si fem excepció d'una altra anterior, durant la guerra, que no vaig acabar. M'imagino que és un perfecte desastre. L'altra tenia la Segarra per escenari, i segarrenca era la gent que hi sortia; però no era una obra de tipus pairal; vull dir escrita amb la mena d'esperit d'un "Jordi Fragonal", per exemple. Temps després, en rellegir-la, la vaig trobar francament infame i la vaig esquinçar.

... ..

Pàg. 88.

... ..

Pedrolo. -... I cap a Valladolid falta gent! Em sembla que ja t'he contat que allí vaig escriure la primera novel·la.

Coca. -En català?

P. -En català. A la caserna de l'hospital militar.

C. -Mai no has escrit res en castellà?

P. -Alguna carta. Un amic pretén que n'hi vaig escriure algunes des de Valladolid. Potser sí.

Fragment d'una de les cartes escrites per en Pedrolo a aquest amic, i algunes de les peculiaritats que retolen el sobre:

Al sobre; marca d'un cop de tampó que certifica: CENSURA MILITAR. VALLADOLID, encastada just al costat d'un segell de quaranta centims, on hi ha pintats un lloro i un xoriço d'El Ferrol.

Traduïm una part del text:

... ..

El mes passat vaig escriure (la carta porta data del 30 / VII - 39. "Año de la Victòria") una novel·leta de 260 pàgines, sobre els amors d'un home i una dona de diferen educació i caràcter, però, que de certa manera s'entenen i completen, amor en el qual intervenen elements estranys i de torbació, si entens el que et vull dir. Però aquesta novel·la està dedicada a una noia i escrita expressament per a ella, ja que precisament en som nosaltres els protagonistes. Fa uns dies que la té en el seu poder i és una novel·la que ningú, fora d'ella coneixerà, doncs podria arrossegar disgustos i dificultats. Et diré que, literalment, és el pitjor que he escrit, cosa fàcil de comprendre si ~~he~~ es té en compte que la vaig escriure a la caserna i sense veritables desitjos de fer-ho, només per a satis-

=====➔

fer-la. Tinc l'original, escrit amb la meua lletra infernal, que penso destruir, i ella, vigilarà bés de guardar-la i no donar a conèixer l'única còpia que existeix. Tot i que, literalment, deixa molt que desitjar, no dubto que trobaries en ella coses d'interés i d'excessiva audècia. Però ja et dic que ningú ha de conèixer-la.

... ..

(Aquesta novel·la -o novel·leta, com diu en Pedroló-, sí que està perduda (sense cometes).

La seva dona va estripar-la, i no hi ha res a dir; era d'ella).

... Goca. -... El fet d'escriure "Visita a la senyora Soler", el trobo absurd en la mesura que no t'afecta personalment. Això és una limitació. I, si t'afecta, també ho és perquè l'has tractat només d'una manera expositiva, superficial, tot i que la utilització de la psicoanàlisi pugui fer creure que no és així.

Pedrolo. - Anem per parts. Si creus que només he tractat d'aquests problemes que dius, hauré de pensar que m'has llegit pàgina per altra. Diuen que les situacions dramàtiques només són trenta-sis. Jo no ho sé, no les he comptades mai... Els problemes no són tants, però diria que m'he ocupat gairebé de tots. Problemes socials, problemes polítics, problemes familiars, problemes personals. La misèria, l'atur, les condicions insuficients d'habitatge, la marginació, la falta de llibertat, la promiscuïtat, els conflictes sentimentals i sexuals, els conflictes entre generacions, la problemàtica de la mort i de l'agonia, la insolidaritat, els impulsos psicopàtics, les inhibicions... Hi pots trobar tot això i moltes coses més, en la meua obra. No ho fares que molts d'aquests problemes no m'afectin personalment; parlo ~~sim~~ d'una societat, no de la meua persona... Quant a "Visita a la senyora Soler", opino que és exactament el contrari del que afirmes. El problema no està tractat d'una manera superficial, encara que en pugui tenir les aparences. El presento amb tots els elements, diguem-ne objectius, que poden donar-li consistència i darrera, o sota, hi ha una base sòlida que no és el meu caprici. Ara, si vols dir que no és una obra científica, no, no ho és; és una novel·la, un estudi novel·lístic d'un cas clínic. I no contradiu, ben a l'inrevés, i això sí que és important, una realitat observada a nivell científic... Bé, seria molt pobre l'autor que només pogués tractar d'allò que té una incidència directa en la seva vida, perquè aleshores sí que ~~sim~~ no tindria

SOL·LICITACIÓ A TALL DE FAVOR.

=====

En una part de l'article es llegeix: ...Aquesta troballa ha servit perquè es trenqués el silenci que pesava sobre Manuel de Pedrolo i la seva obra d'ençà del seu traspàs...", així mateix, cal dir-ho, el text es nodreix en una part, d'estudis que de l'obra d'en Pedrolo va fer-ne en Rafael Tasis, que és un altre de tants oblidats que caldria rememorar.

Aquest any s'escau el 30è. aniversari de la mort d'en Tasis i sembla ser que alguna cosa es farà. És per això que et demano, que sigui com sigui, entatxonis com puguis a l'article alguna frase dedicada a en Rafael Tasis. Llavors, i per si et pot servir, t'he anotat una breu nota, que pots tallar, cosir o sargir, per on et roti.

Aquí la tens: (La forma d'empalmar-la i situar-la va per a tu.)

Rafael Tasis, literat i historiador autodidacta, l'home que parlà alt i fort, per a afirmar que la llibertat és indivisible i solidària, l'home que infatigablement treballà per Catalunya, per la seva llengua, per la seva cultura i per les seves plenes llibertats nacionals, ~~xxx~~ l'home del qual, ara, s'escau el 30è. aniversari de la seva mort, a París, en anar a complir amb el que fou el seu darrer acte de servei a la Nació catalana. Un dels homes que van sacrificar la seva vida perquè el poble català recobrés la seva veu.

Arb 691(13)

De Pedroló a Tasis.
=====

Tàrrrega, 14 d'agost del 1964

... ..

Jo vaig fent com de costum. Acabat el tercer volum de "Temps Obert", com em sembla que ja vaig dir-vos la darrera vegada que ens vam veure, ara treballo en el quart. Com que són volums relativament llargs, no sé pas si el podré enllestir abans de tornar a Barcelona, a final de mes. En tot cas, confio haver-hi avançat força.

... ..

"Situació analítica", quart volum de "Temps Obert", és datat a:

Barcelona i Tàrrrega, 23 juliol -
8 setembre, 1964

Tàrrrega, 29 agost 1959

(Inici de la carta, de la qual ja hi ha un
fragment a l'article.)

Estimat amic:

he llegit , amb l'interés de sempre, les vostre
²observacions sobre la meva novel·la "Només aquí, o enlloc". Teniu tota la
raó en això del títol, del qual mai no he estat massa satisfet, fins a
l'extrem que ja havia pensat canviar-lo per un altre: "El cor a la boca".
També és molt oportuna la vostra observació pel que fa a la descripció de
la noia; rellegint-la, m'he adonat que, en efecte, els adjectius de què
em serveixo en fan una xicota, si no exactament revellida, com dieu, d'apa-
rença excessivament madura i no pas massa plaent. Quant al mot "arcaic",
l'uso en el sentit de poc corrent, inhabitual, desusat, indicant amb això
que les seves faccions no corresponen a un tipus del tot actual, una mica
en el sentit de moda. Ja sé que no hi ha rostres de moda, perquè això no
pot arranjar-se com els pentinats o els vestits, però sí que hi ha mal-
grat tot una certa mena de cares que, en un moment donat, ens semblen ser
més modernes. La comparació a que obliga el terme arcaic, existeix doncs,
per bé que només implícita. Em caldrà, però, modificar tota aquesta des-
cripció per tal de desfer-me, com m'aconselleu, dels pits pesats i de les
faccions grosses. Molt just el vostre comentari sobre el meu costum de
tractar de ~~noia~~ noia totes les dones joves que surten a les meves novel·
les. Sóc un bon lector, cosa que ja sabia, i teniu una excel·lent memòria.
Us felicito per això i us agraeixo totes aquestes remarques tan precises.
També els elogis que, en conjunt, dediqueu a l'obra, la qual sembla haver-
vos agradat força, cosa que ja sabeu com em plau.

... ..

Aquesta novel·la, "Només aquí, o enlloc", o "El cor a la boca",
és la que fou publicada sota el títol de "Perquè ha mort una noia".

Tàrrrega, 12 d'agost, 1954

Amic Tasis:

... ..

Com em va passar a la lectura de les pàgines mecanografiades, la relectura d'aquest estudi que heu dedicat a la meua obra novel·lística inèdita em produeix un cert malestar. Com us vaig dir aleshores de viva veu, potser n'heu fet un gra massa. És clar que jo no sóc el millor jutge de la meua obra, però la veritat és que no sé veure-la tan important com a vós us sembla. ~~Exagerant~~ No prengueu el que us dic per falsa modèstia. No sóc modest, mai no ho he estat. Però de pensar que la meua obra pot valdre alguna cosa -i això sí que ho penso, del contrari no escriuria-, a creure que sóc el novel·lista més important després d'en Narcís Oller hi ha una distància tan enorme... Jo suposo que la meua aportació al camp de la novel·lística catalana consistirà, en definitiva, en haver valoritzat una sèrie de tècniques fins ara menyspresades o ignorades -volgudament ignorades, potser- entre nosaltres. En cert sentit, fins i tot penso que molts novel·listes en herba poden trobar-hi motius per perdre llur suposada timidesa i, partint en certa manera del que jo he fet, llençar-se a empreses més arriscades- això, és clar, si les meves obres es publiquen algun dia, cosa que veig difícil per ara. O sigui, dit en altres paraules, que hauré estat un d'aquells que han provat d'incorporar a la nostra novel·lística tot allò que avui, a fora, és moneda corrent. Vull dir: fer obra actual. Ja sé que això no és poc. També sé que la meua obra té un valor de testimoniatge, i això ~~no és poc~~ sí que és important. Però... sempre em queda aquest però que abraça tots els meus dubtes. Amb tot, no voldria pas res més que fer-vos quedar bé i justificar, un dia o altre, les vostres confiances paraules. Per voluntat no quedarà, d'això sí que en podeu estar segur, perquè no hi ha fracàs ni contratemps capaç de blegar-me, però ja sabeu que la voluntat, en art, és ben poca cosa...

... ..

Referent a: "Els còdols trenquen l'aigua".

(Escrit aquí, "Els còdols tallen...".

RESSO

(Revista animada per Ramon Muntanyola,
capellà d'Els Omells de Na Gaia. (Urgell).

Nadal de 1951 i Any Nou de 1952 (Pàg. 49)

Nota en recuadre:

DARRERA HORA

El premi de novel·la "Joanot Martorell" 1951 ha estat atorgat a Josep Pla.

En segon i tercer lloc han quedat situats els nostres col·laboradors Ramon Planas i Mamuel de Pedrolo.

En el pròxim número ampliarem la nostra informació.

Gener 1952 (Pàg. 26)

... ..

Darrera, aquest home del bigoti ⁽¹⁾ que és Manuel de Pedrolo, quelcom així com un geni que hem contribuït a llançar nosaltres i que ens estan tractant de fer-se seu els de l'"Ariel"; com elogi de la seva novel·la "Els còdols tallen l'aigua", direm que és la més intensa de totes les presentades.

D

(1) Hi ha fotografia a pàg. 25)